

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΝΑ ΖΗΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΔΟΥΛΕΨΕΙ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΗΣ

Τα τελευταία χρόνια όλοι μας έχουμε βρεθεί στη θέση να αποχαιρετήσουμε ένα σύντροφο, φίλο ή συγγενή που φεύγει στο εξωτερικό. Πλέον παύουν να αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά και εντάσσονται σε ένα γενικευμένο κύμα μετανάστευσης της νέας γενιάς. Το κείμενο αυτό κατατίθεται ενόψει του 4ου συνεδρίου, προσπαθώντας να αναλύσει και να απαντήσει σε αυτό το φαινόμενο που **δεν ακουμπά μόνο τα μεγαλοαστικά στρώματα αλλά αφορά με μαζικούς όρους και μεγάλα κομμάτια της ταξικής νεολαίας στην οποία θέλουμε να απευθυνόμαστε (και την ίδια τη ΝΚΑ)**. Γι αυτό ένα ξερό “μη φύγεις, κάτσε εδώ να παλέψεις” δεν είναι μια επαρκής απάντηση στο πρόβλημα. Η γραμμή μας την προηγούμενη περίοδο ήταν ελλιπής έως ανύπαρκτη γύρω από αυτό το ζήτημα. Πλέον όμως με την ένταση και έκταση που έχει πάρει χρειαζόμαστε **μια πρόταση που δεν θα αντιμετωπίζει αυτούς που φεύγουν σαν “λιποτάκτες” αλλά θα δίνει μια ουσιαστική εναλλακτική στη νεολαία, εφόδια για να παλέψει ώστε να μπορέσει να ζήσει και να δουλέψει στον τόπο της**. Φυσικά αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί αν δεν αντιμετωπιστεί το ζήτημα **ενιαία με την ανεργία και την επισφάλεια** και στα πλαίσια της συνολικής μας πρότασης για τη νεολαία. Πλέον η μετανάστευση **δεν αποτελεί ένα κυνήγι καριέρας και κοινωνικής ανόδου, αλλά τη μοναδική προοπτική επιβίωσης που βλέπουν χιλιάδες νέοι**.

ΜΕΡΙΚΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Από το 2010 έχουν φύγει από την Ελλάδα **προς αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό 332.572** άνθρωποι, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του υπουργείου Εξωτερικών. Τα στατιστικά μιλάνε για ένα τρίτο μεγάλο κύμα μετανάστευσης του ελληνικού πληθυσμού με πολύ διαφορετικά ποιοτικά στοιχεία από τα προηγούμενα (οι περίοδοι μαζικής μετανάστευσης από τη χώρα είναι από το 1903 έως το 1917, 1960-1972 και 2010-σήμερα). Ενώ στα προηγούμενα δυο, η ροή αφορούσε κυρίως κομμάτια της παραδοσιακής εργατικής τάξης που έφευγαν για να δουλέψουν κυρίως στην Αμερική και την Αυστραλία στο πρώτο κύμα, και στις Δυτικές Ευρωπαϊκές χώρες στο δεύτερο κύμα, σαν βιομηχανικοί εργάτες, τώρα αναφέρονται κυρίως σε νέους που είναι “υψηλά μορφωμένοι” **(75% των ανθρώπων που φεύγουν από την Ελλάδα είναι πτυχιούχοι πανεπιστημίων και ΤΕΙ, το 73% έχει μεταπτυχιακό τίτλο, το 51,2% (και) διδακτορικό** χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι Έλληνες φοιτητές σε πανεπιστήμια του εξωτερικού) και κατευθύνονται κυρίως προς τις βόρειες Ευρωπαϊκές χώρες με ιδιαίτερη προτίμηση στην Αγγλία και την Γερμανία. Επίσης ενώ φαινομενικά το ποσοστό που φεύγει για να πιάσει κατευθείαν δουλειά στο εξωτερικό είναι μικρότερο (αν και είναι αξιοσημείωτο και δεν πρέπει να το αγνοούμε) σε σχέση με αυτούς που φεύγουν για σπουδές παρατηρείται το εξής φαινόμενο. Οι περισσότεροι νέοι χρησιμοποιούν τις σπουδές τους σαν “εισιτήριο”. Δηλαδή **ενώ είναι σε θέση να πιάσουν δουλειά παρατείνουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό ή διδακτορικό επίπεδο για να εγκατασταθούν ευκολότερα σε μια ξένη χώρα με την προοπτική μιας λιγότερο ή περισσότερο μόνιμης δουλειάς στο μέλλον**.

Τις δεκαετίες του 1990 και 2000 οι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που έφευγαν από την Ελλάδα άνηκαν κυρίως σε αστικά και μικροαστικά στρώματα και οι λόγοι που τους ωθούσαν στο να φύγουν ήταν το κυνήγι καριέρας και κοινωνικής ανέλιξης. Στα χρόνια της κρίσης όμως το αντίστοιχο **ποσοστό των νέων που προέρχονται από νοικοκυριά με χαμηλό ή πολύ χαμηλό εισόδημα, και επιλέγουν να μεταναστεύσουν αυξάνεται εντυπωσιακά**. Πλέον τα πιο δημοφιλή κίνητρα είναι η εύρεση εργασίας στο αντικείμενο σπουδών, η εύρεση εργασίας με καλύτερο μισθό και η εύρεση εργασίας με κοινωνική ασφάλιση (έρευνα του LSE). Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο είναι οι οικονομικές σχέσεις που έχουν οι νέοι με τις οικογένειες τους που βρίσκονται στην Ελλάδα. Το **68% ούτε δέχεται ούτε στέλνει λεφτά στην Ελλάδα, το 19% στέλνει λεφτά και μόλις το 13% δέχεται**.

Δεν πρόκειται λοιπόν πλέον για ένα φαινόμενο που αφορά μόνο την ελίτ της αστικής τάξης. Αυτήν την αφορούσε πάντα γιατί είχε πάντα τη δυνατότητα να το κάνει χωρίς ιδιαίτερο κόστος και θυσίες. Είναι πολλοί οι νέοι που τα τελευταία χρόνια επιλέγουν **να πάρουν το πτυχίο τους και να φύγουν ακόμα και αν η ταξική τους θέση δεν τους ευνοεί. Υπό τον φόβο της ανεργίας και της ημιαπασχόλησης, της εργασιακής περιπλάνησης και του υποκατώτατου μισθού** η λύση της μετανάστευσης μοιάζει να είναι όλο και μεγαλύτερη μάστιγα για τη γενιά μας. Ακόμα και αν ξέρουν ότι τα πρώτα χρόνια μπορεί να μη δουλεύουν στο αντικείμενο τους προτιμούν να δουλέψουν στο εξωτερικό γιατί ξέρουν ότι θα παίρνουν υψηλότερο μισθό. Ακόμα και αν ο μισθός δεν τους εξασφαλίζει μια τόσο άνετη ζωή (γιατί σε πολλές περιπτώσεις το κόστος ζωής είναι πολύ μεγαλύτερο απ' ό,τι στην Ελλάδα) το προτιμούν από το να βυθίζονται στην εξαθλίωση και τη μιζέρια των 300 ευρώ το μήνα. Είναι μεγάλο πλήγμα για κάθε νέο που βρίσκεται στην πιο παραγωγική και ζωντανή δεκαετία της ζωής του **να υποτιμάται τόσο χυδαία η εργασιακή του δύναμη** και να του αφαιρείται το δικαίωμα να ζει ανεξάρτητος και με αξιοπρέπεια. Είναι εξευτελιστικό να έχεις αφιερώσει τόσο χρόνο, κόπο και χρήματα στις σπουδές σου “για να σου εξασφαλίσουν μια καλύτερη ζωή” και να δουλεύεις 12 ώρες για 500 ευρώ. Είναι ακόμα πιο εξευτελιστικό το ίδιο σύστημα που δεν σου έχει επιτρέψει να σπουδάσεις να σε σπρώχνει στις χειρότερες μορφές εκμετάλλευσης (επισφάλεια, μαθητεία κ.λ.π.) λόγω αυτού.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Αυτή η κατάσταση από τη μια φαίνεται να ανησυχεί πάρα πολύ την εγχώρια αστική τάξη, που μιλάει για ένα “brain drain” (διοχέτευση μυαλών) το οποίο **διώχνει όλο και περισσότερες παραγωγικές δυνάμεις** (κυρίως υψηλής μόρφωσης και μεγάλης επιστημονικής εξειδίκευσης) από τη χώρα. Σε πρώτη φάση λοιπόν, αποτελεί μια ήττα της που δεν καταφέρνει να κρατήσει τους νέους επιστήμονες “να βοηθήσουν την χώρα τους”. Σε δεύτερη φάση όμως, για βρει τρόπους να “δελεάσει” τους νέους να ξαναγυρίσουν βρίσκει ευκαιρία να προτείνει λύσεις που **εντείνουν την εκμετάλλευση της εργατικής τάξης** και εγκαθιδρύουν και σε άλλους χώρους δουλειάς τις απαράδεκτες συνθήκες εργασίας που ήδη ταλαιπωρούν την εργαζόμενη νεολαία.

Σε σχετική έκθεσή της η Τράπεζα της Ελλάδας προτείνει περαιτέρω διασύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγή, δράσεις στήριξης της νεοφυούς επιχειρηματικότητας(βλέπε start-up),την εθελοντική εργασία των ερευνητών, τονίζει την αξία της αριστείας και επισημαίνει την ανάγκη για γενικευμένη υιοθέτηση του θεσμού της μαθητείας και της πρακτικής άσκησης. **Δηλαδή όλα αυτά που προτείνονται και σαν λύσεις της ανεργίας**, βαθαινουν ακόμα περισσότερο την επίθεση του κεφαλαίου στην εργαζόμενη νεολαία και καταδικάζουν τη νέα γενιά σε μια μόνιμη εργασιακή περιπλάνηση από την ανεργία στην ημιαπασχόληση, με απαράδεκτους μισθούς και μηδαμινή ασφάλιση και δικαιώματα.

Σε δεύτερο επίπεδο χτίζει ένα **ευρωπαϊκό success story για τους νέους της Ευρώπης, που με την ελεύθερη διακίνηση ιδεών και ανθρώπινου δυναμικού εντός της Ε.Ε.** έχουν την δυνατότητα να διαπρέψουν και να διακριθούν στο τομέα τους. Αφού πλέον το κεφάλαιο δεν μπορεί να εξασφαλίσει ούτε την επιβίωση της εργαζόμενης νεολαίας τη σπρώχνει να φύγει στις ισχυρές χώρες της Ευρώπης(και στην Αμερική σε μικρότερο βαθμό) όπου η επιτυχία και η μεγαλύτερη ανάπτυξη του καπιταλιστικού συστήματος της εγγυάται μια “αξιοπρεπή ζωή”. Είναι πλέον μία από τις πιο συνηθισμένες ατομικές λύσεις που προτείνονται για την καταπολέμηση της ανεργίας. Ταυτόχρονα όμως δίνει πάτημα για την **καθιέρωση ακόμα πιο ελαστικών σχέσεων εργασίας καθώς και μιας κινητικότητας των εργαζόμενων ακόμα και από χώρα σε χώρα.**

Δεν είναι σκοπός του κειμένου να επεκταθεί γύρω από το τι σημαίνουν όλα αυτά για τη νεολαία μιας και οι θέσεις του Κ.Σ. είναι αρκετά εκτενείς και πλήρεις σε αυτό το κομμάτι.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΑΣ

Η μετανάστευση επιλέγεται με μαζικούς όρους σαν λύση(ατομική μεν) στην ανεργία. Την προσπάθεια μας **να περιγράψουμε μια εναλλακτική, για να μπορέσει η νέα γενιά να ζήσει και να δουλέψει στον τόπο της, πρέπει να την εντάσσουμε στα πλαίσια της συνολικότερης απάντησης που δίνουμε στην ανεργία.**

Πιο συγκεκριμένα την ίδια στιγμή που **υπολειπώνονται τομείς, δεν προκηρύσσονται νέες θέσεις εργασίας με αποτέλεσμα οι νέοι πτυχιούχοι να φεύγουν προς αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό.** Δεν "παράγουμε περισσότερους πτυχιούχους απ' ότι χρειαζόμαστε". Το εργατικό και νεολαιίστικο κίνημα πρέπει να απαιτήσει μαζικές προσλήψεις σε όλους τους τομείς, ειδικά σε αυτούς που η υποστελέχωση οδηγεί με γεωμετρικούς ρυθμούς στη διάλυση τους (εκπαίδευση, υγεία κ.α.).

Το δικαίωμα στη δουλειά και όχι στην ανεργία συνδέεται άρρηκτα με τον αγώνα για **μόνιμη και σταθερή εργασία για όλους, με πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα.** Για ενιαίες σχέσεις εργασίας, αμοιβών και χρόνου εργασίας και για κατάργηση όλων των νόμων που αφορούν την ευέλικτη και ελαστική εργασία που έχουν αντικαταστήσει την έννοια της εργασίας με αυτήν της απασχόλησης. Πρέπει τα αιτήματα αυτά να ενωθούν με τα αιτήματα για **μείωση του χρόνου εργασίας, 35ωρο** τώρα για δημιουργία θέσεων εργασίας, απαγόρευση των απολύσεων, αυξήσεις των μισθών. Ειδικό βάρος αποκτά και το αίτημα για **κανένα διαχωρισμό νέου και παλιού εργαζόμενου,** κατάργηση του υποκατώτατου μισθού για τους νέους.

Τέλος είναι εξαιρετικά σημαντικό οι σύντροφοι μας που φεύγουν να μη χάνουν επαφή με την οργάνωση. Είναι αναγκαίο **να συγκροτούνται σε οργανώσεις βάσεις στο εξωτερικό** να κάνουν διαδικασίες και να συζητάνε τις αποφάσεις της νΚΑ και του ΝΑΡ. Έτσι θα μπορούν και όταν γυρίσουν να ενταχθούν ξανά ενεργά σε όλες τις πλευρές της ζωής της οργάνωσης. Επίσης έχοντας μια πιο κοντινή ματιά στις εξελίξεις που συντελούνται στα μεγάλα ευρωπαϊκά αστικά κέντρα, να μπορούν να συμβάλλουν στην εξέλιξη της γραμμής μας **αναλύοντας την κατάσταση που βρίσκονται εκεί οι εργασιακές συνθήκες, το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο και οι κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις.** Να παρακολουθούν και να συμμετέχουν στα κινήματα που αναπτύσσονται και να μεταφέρουν εμπειρία. Ακόμα, να έχουν τη δυνατότητα και για εντάξεις (μεταναστών και μη) που βρίσκονται στους ίδιους χώρους δουλειάς ή σπουδών οι οποίοι μπορούν και θέλουν να στρατευτούν στο νεολαία Κομμουνιστική Απελευθέρωση. Τέλος γιατί είναι πολύ χρήσιμο στα πλαίσια μιας σύγχρονης κομμουνιστικής οργάνωσης που συζητάει για έναν νέο κομμουνιστικό φορέα να μπορεί να εκμεταλλεύεται όποιες **σχέσεις μπορούν να προκύψουν με διεθνείς οργανώσεις της κομμουνιστικής αριστεράς.**